

TEZE ZA IZRADU NACRTA ZAKONA O SPORTU

Sportsko pravo je jedna od novijih grana pravnog sistema. Zasnovana je na predmetnoj sistematici i kao takva, ima mješovita obilježja. Ona obuhvata temeljna načela i konkretna normativna rješenja koja su do nedavno pripadala sferi ustavnog, građanskog, krivičnog, upravnog i drugih klasičnih grana prava. Objedinjavanje navedenih segmenata u zasebnu sistemsku cjelinu je, prije svega, motivisano praktičnim potrebama, jer sport u novije vrijeme treba posmatrati kao "živu materiju". Sport je, u savremenom društvu, postao visokoprofitabilna poslovna aktivnost, podložna dnevnim promjenama, a uslovljena tržišnim zahtjevima za vrhunskim sportistima. Usljed toga su otvorena mnoga pitanja koja zadiru u domen ustavnog prava, te se javila potreba za novim vrstama obligacionih i privrednih ugovora, za specifičnim regulisanjem krivične i odštetne odgovornosti i sl. Osim toga, sportske aktivnosti se često odvijaju izvan državnih granica, pri čemu dolazi do izražaja i njihova međunarodno-pravna dimenzija. Sve to je uticalo da se na nacionalnom, a u posljednje vrijeme i na međunarodnom nivou, naglo razviju posebne pravne regule iz kojih je proistekla specifična pravna praksa.

Pravna nauka u ovom trenutku zaostaje za praktičnim potrebama. Evidentno je da nedostaju ozbiljnije analize mnogih pravnih principa, instituta i konkretnih normativnih rješenja koja su nastala kroz aktivnost zakonodavnih organa, sudova i različitih sportskih asocijacija. Taj problem je opšteg karaktera. On je prisutan u mnogim zemljama, uključujući i one sa najrazvijenijim pravnim sistemima.

Sport (profesionalni ili amaterski) jedna je od najrizičnijih ljudskih djelatnosti u kojoj postoje brojne opasnosti od nastanka šteta. Činjenica da veliki broj evropskih država posjeduje i primjenjuje posebne zakone koji nastaju u oblasti sporta, ukazuje na značaj koji te države daju sportu kao djelatnosti koja se odvija u okviru sveukupnog društvenog života države i njenih građana. Pažnju treba posvetiti analizi zakona koji uređuju sport u Hrvatskoj i Srbiji – kao državama koje su prihvatile intervencionistički model pravnog – zakonskog uređivanja sporta, po čemu su slične sa Crnom Gorom, koja takođe primjenjuje intervencionistički model pravnog regulisanja sporta. Sagledavanje zakonske prakse tih država u oblasti pravnog regulisanja sporta može da pomogne Crnoj Gori time što će da ukaže na pojedine prednosti i mane zakonskih rješenja koja su već isprobana u praksi. Hrvatska je reprezentativan primjer za proučavanje sadržine Zakona o sportu, s obzirom na to da je riječ o državi koja je članica Evropske unije i u kojoj sport ima značajnu društvenu ulogu. Usporedno pravna analiza propisa Republike Srbije i Republike Hrvatske ima posebnu važnost, usljed činjenice da su ove dvije zemlje do skoro dijelile pravnu tradiciju i praksu, pogotovu kada je riječ o zakonskom uređivanju sporta.

U relativno kratkom vremenskom razdoblju postojanja samostalne Republike Hrvatske, na zakonodavnom planu, koji uređuje oblast sporta, učinjeno je mnogo. Sportski sistem i propisi u sportu u Republici Hrvatskoj nijesu bili usklađeni sa sistemom sporta i propisima u Evropskoj uniji sve do 2006. godine, kada je donijet Zakon o sportu Republike Hrvatske. Poslu izrade novog Zakona o sportu u Republici Hrvatskoj se pristupilo sa izuzetno velikom pažnjom. Na tekstu Prijedloga zakona o sportu radilo se veoma dugo, a u njegovu izradu i pripremu bili su uključeni najistaknutiji hrvatski stručnjaci iz oblasti prava i sporta, kao i naučne ustanove, pri čemu se posebno istakao doprinos Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO). Radi postizanja što boljih i kvalitetnijih zakonskih rješenja i ostvarenja strategije razvoja sporta, pri izradi hrvatskog Zakona o sportu korišćena su iskustva iz velikog broja država članica Evropske unije i drugih država svijeta.

U Republici Srbiji osnovni pravni akt kojim se reguliše oblast sporta je Zakon o sportu Republike Srbije, koji je Narodna skupština RS usvojila 2015. godine. Zakonom o sportu je uređena oblast sporta u skladu sa evropskim standardima i propisima čiji je razvoj bio izuzetno dinamičan u proteklom periodu, uz usaglašavanje sa nacionalnim propisima i konsenzusom svih relevantnih sportskih subjekata u smislu uređivanja ove oblasti na cjelovit i sveobuhvatan način. Tim zakonom detaljno su uređena prava i obaveze sportista i ostalih fizičkih lica u sistemu sporta, pitanja u vezi sa pravnim položajem, organizacijom i registracijom pravnih lica u sistemu sporta. Detaljno su razrađeni opšti interes, kao i potrebe i interesi građana u oblasti sporta i uspostavljeno je jasno i transparentno finansiranje. Takođe, dat je osnov za nužne kategorizacije u oblasti sporta i donošenje Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji – preciziran je i unaprijeđen režim školskog i studentskog sporta, uspostavljen je sveobuhvatan režim u pogledu statusa, funkcionisanja i održavanja sportskih objekata, preciziran je režim organizovanja sportskih priredbi, utvrđeno je pravo na nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta, propisano je vođenje evidencija radi posjedovanja relevantnih podataka iz ove oblasti, uspostavljen je nadzor nad radom organizacija u oblasti sporta i uređena su pitanja u vezi sa evidentiranjem i privatizacijom u oblasti sporta.

Zakon o sportu Crne Gore i danas, u velikoj mjeri, prati potrebe iz ove oblasti, međutim, njegova primjena pokazuje i određene nedostatke, odnosno primjena zakona u proteklom periodu ostavlja prostor za razmatranje mogućnosti uvođenja efikasnijih rješenja u pojedinim segmentima, te je u tom smislu, u narednom periodu, potrebno preispitati zakonska rješenja, na primjer datih izvora i načina finansiranja ove oblasti, uvođenja stimulativnih mjera i podsticaja za investiranje u sport, kako u pogledu sponzorstava i donatorstava sportskim organizacijama i sportistima, tako i u pogledu investiranja u sportsku infrastrukturu, uređenja nadzora nad radom organizacija u oblasti sporta od strane državnih organa i organa lokalne samouprave, čime bi se omogućio efikasniji režim nadzora i kontinuirano praćenje rada u ovoj oblasti, detaljnije regulisanje statusa ostalih fizičkih lica u sistemu sporta i njihovih prava i obaveza u odnosu na sportiste i organizacije u oblasti sporta, regulisanje organizacije profesionalnih sportskih liga i

promjene (transformacije) sportskih organizacija u sportska privredna društva i sl. **Uvođenje novih zakonskih rješenja, u gore navednim segmentima, moguće je regulisati jedino na osnovu kvalitetne analize postojećeg stanja, koja će poslužiti i kao dobar osnov za izradu Strategije razvoja sporta u Crnoj Gori za period 2017 – 2022.**

Pored toga, pitanje koje je i u momentu donošenja važećeg Zakona o sportu otvaralo veliki broj dilema jeste pitanje na koji način je najcjelishodnije izvršiti proces svojinske transformacije (privatizacije) sportskih organizacija, imajući u vidu sve specifičnosti koje imaju sportske organizacije i nemogućnost primjene postojeće regulative, a na koji upućuje Zakon o sportu.

Crna Gora ima obavezu da svoje zakone uskladi sa ostalim međunarodnim pravnim aktima, u cilju suzbijanja diskriminacije u sportu, zloupotrebe mladih sportista, rasizma, nasilja u sportu i sl, kao što su Evropski sporazum o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, Anti-doping kodeks, Prošireni parcijalni ugovor o sportu (EPAS), i dr.

Crna Gora, kao država kandidat za prijem u Evropsku uniju, prihvata pravnu tekovinu Evropske unije (EU) i pitanje sporta tretirala je u Pregovaračkom poglavlju 26 - Obrazovanje i kultura, koje je jedno od prvih privremeno zatvorenih poglavlja.

U Ustavu Crne Gore, kojim je Crna Gora definisana kao država socijalne pravde (član 1), propisani su uslovi koji kreiraju ambijent za razvoj i bavljenje sportom:

- zabranjeno je izazivanje ili podsticanje mržnje ili netrpeljivosti po bilo kom osnovu (član 7);
- zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija po bilo kom osnovu (član 8);
- potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva (član 9);
- država jemči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti (član 18);
- svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda (član 19);
- svako ima pravo na ličnu slobodu (član 29);
- svakome se jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovjesti (član 46);
- zabranjen je prinudni rad (član 63);
- djetetu se jemči zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe (član 74);
- država pomaže i podstiče razvoj prosvjete, nauke, kulture, umjetnosti, sporta, fizičke i tehničke kulture (član 77) i dr.

Iako se sport direktno ne pominje u Deklaraciji o ljudskim pravima, već se na osnovu drugih ljudskih prava izvodi i pravo na bavljenje sportom, crnogorski Ustav garantuje pomoć države i podsticaj za razvoj sporta. Deklaracija i Ustav garantuju pravo na slobodu udruživanja, prava neophodna za dostojanstvo i slobodan razvoj ličnosti, pravo na slobodno učestvovanje u kulturnom i sportskom životu zajednice, zabranu diskriminacije po bilo kom osnovu, pravo na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i pravo na zaštitu ljudskih prava i sloboda. Sve ovo čini idealan pravni okvir za normiranje sportskog prava, ali i prava svakog pojedinca da se bavi sportom.

U vezi sa svim gore navedenim, novim zakonom o sportu trebalo bi cjelishodnije obuhvatiti i razraditi sljedeće oblasti:

I OSNOVNE ODREDBE

Sama definicija odnosno pojam sporta, data u aktuelnom zakonskom tekstu, na jasan način definiše pojam sporta i istu treba zadržati i u Nacrtu zakona o sportu.

Značaj i benefiti sporta

Još u antičko doba prepoznat je značajan uticaj sporta na razvoj ličnosti i formiranje društvenog ambijenta u kojem se pojedinac razvija. Kao pojavni oblik fizičke kulture sport bi trebalo da svojim raznovrsnim sadržajima pozitivno utiče i oplemenjuje ličnost sportiste tako što on biva zdraviji i u sveukupnom smislu kvalitetniji.

Sport, kao jedan od najznačajnijih društvenih fenomena, ima veliki broj benefita, pa bi ista bilo neophodno ugraditi u novi zakon o sportu. Različiti autori govore o različitim klasifikacijama funkcija sporta, ipak generalno se mogu podijeliti u sljedećih jedanaest funkcija:

- 1) Vaspitno-obrazovna funkcija sporta: sport može imati značajan uticaj na vaspitanje i obrazovanje sportista ukoliko se adekvatno primijeni.
- 2) Zdravstveno-rekreativna funkcija sporta: sportska priprema i sportska takmičenja generalno uslovljavaju i podstiču sportiste na izbor zdravog načina života, pod čime se prvenstveno podrazumijeva odgovarajući režim koji obuhvata: rad, ishranu i oporavak. Sistematska fizička aktivnost pozitivno utiče na jačanje organizma, jer se vježbe najčešće izvode na svježem vazduhu, suncu i vodi.
- 3) Pripremna funkcija sporta: sport utiče na različite sposobnosti, odnosno njihov razvoj. U osnovi dolazi do prilagođavanja lokomotornog aparata i drugih sistema u organizmu (respiratorni, kardiovaskularni i nervni) na zahtijevani nivo opterećenja. Ovi procesi mogu povoljno uticati na prevazilaženje eventualnih postojećih (prirodnih ili stečenih) slabosti, deformiteta i anomalija.
- 4) Etalonska funkcija sporta: ostvarena dostignuća, odnosno rekordi, koje su postigli najbolji sportisti predstavljaju reper za druge sportiste kao i za same rekordere. Oni su validirani iskazi sadašnjih granica ljudskih mogućnosti i mjera su (etalon) za svakog sportistu.

- 5) Euristička (pronalazačka) funkcija sporta: polje za stvaralaštvo u sportu nije rezervirano samo za sportiste i njihove trenere, već i za naučnike iz najrazličitijih oblasti.
- 6) Hedonistička funkcija sporta: svojim akterima - sportistima, sudijama, trenerima, rukovodiocima i publici - sport pruža mnoga zadovoljstva kroz postizanje rekorda, osvajanje titula, pobjede, popularnost i drugo.
- 7) Estetska funkcija sporta: pripreme i takmičenja odvijaju se u različitim okruženjima (sale, stadioni, vodene, sniježne i ledene površine) koja svojom prirodnom ljepotom, uređenjem i izgledom pružaju estetsko zadovoljstvo posmatraču. Još od vremena starih civilizacija, sportski oblikovano tijelo bilo je predmet divljenja i čest motiv u umjetnosti.
- 8) Posmatračka funkcija sporta: svjetska i evropska prvenstva, kao i kvalitetna ligaška takmičenja, privlače brojnu publiku koja posmatranjem takmičenja zadovoljava svoje interese i potrebe. Jedan od efekata posmatračke funkcije je opredjeljivanje mnogih, pogotovu mladih ljudi, za bavljenje sportom i provođenje vremena u zdravoj sredini.
- 9) Socijalizacijska funkcija sporta: naročito je bitna socijalizacija mladih osoba, kojoj sportisti-idoli mogu opredijeliti način ponašanja, sagledavanja realnosti, pa čak, u izvjesnoj mjeri, i smisao života.
- 10) Politička funkcija sporta: ova funkcija je u određenom periodu XX vijeka doprinijela razvoju sporta, doduše ne uvijek zbog samog sporta, već i dokazivanja na međunarodnom planu valjanosti političkog sistema pojedinih država ili političkih blokova.
- 11) Ekonomska funkcija sporta: ona kontinuirano ide pod ruku sa sportom. Naplaćivanje posmatranja sportskih događaja i reklamiranje sportskih proizvoda imaju ogroman udio u finansijskim prihodima koji se ostvaruju kroz sport.

Ostale odredbe Osnovnih odredi, dosta precizno su date u postojećem tekstu Zakona o sportu, pa ih treba zadržati i u novom tekstu, uz eventualna dodatna objašnjenja pojedinih pojmova.

II JAVNI INTERES

Novim tekstom zakona, a prije svega Strategijom razvoja sporta u Crnoj Gori za period 2017 – 2022, koja bi trebalo da bude i polazna osnova za izradu zakona o sportu, na jasan i precizan način Država Crna Gora bi morala definisati šta je javni interes Crne Gore u oblasti sporta. Dosadašnje rješenje vrlo široko i neprecizno je definisalo javni interes, kojim su obuhvaćeni svi mogući segmenti sportske djelatnosti, što ni mnogo bogatije države ne mogu ispratiti na pravi način, čime se gubi smisao i suština same ideje javnog interesa, posebno kada se radi o maloj državi, kao što je naša.

Ovim poglavljem, morala bi se uvesti imperativna, a ne deklarativna norma kojom se lokalnoj samoupravi nameće obaveza izrade opštinskih programa razvoja sporta za petogodišnji

period, i to u preciznom roku od dana donošenja zakona o sportu. Takođe, imperativnom normom morala bi se utvrditi obaveza da lokalna samouprava raspodjelu sredstava iz budžeta lokalne samouprave sportskim subjektima vrši na osnovu javnog konkursa, a ne kao u dosadašnjoj praksi „po slobodnoj odluci gradonačelnika, odnosno predsjednika Opštine”.

Novim zakonom o sportu moralo bi se preciznije urediti pitanje načina izbora i kriterijuma za izbor u Savjet za sport, njegove uloge u sistemu i njegovih precizno definisanih nadležnosti. Postojećim zakonskim rješenjem, Savjet za sport imenuje Ministar sporta, na period od četiri godine, i to predsjednika i četiri člana predlaže Ministarstvo sporta, tri člana COK i jednog člana ustanova visokog obrazovanja iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja. Ovakvim načinom izbora sastava Savjeta za sport, jedno od osnovnih načela našeg pravnog sistema, načelo objektivnosti i nepristrasnosti je prekršeno. Prisutan je veliki uticaj državnog organa na rad Savjeta, u kojem su predsjednik i članovi delegirani od strane Ministarstva sporta i koji čine većinu.

III SPORTSKI SUBJEKTI

Aktuelni Zakon o sportu, kroz poglavlje III Sportski subjekti, na stereotipan način, pravi klasičnu podjelu na fizička i pravna lica. Nadalje, kroz zakonske odredbe, prepoznaje fizička lica u sportu i svakog ponaosob definiše kao sportiste, trenere i stručnjake osposobljene za rad u sportu.

Savremeni sport karakterišu procesi koji su obilježili današnjicu; procesi globalizacije, komercijalizacije i preoblikovanja svakodnevnog života. To utiče na činjenicu da sport dobija ekonomsku dimenziju, a sportisti postaju značajni učesnici u ekonomskom miljeu države. U borbi za medalju oni se ne zadržavaju samo na vječitoj odrednici sporta, dostizanja maksimalnih rezultata i rekorda, već sve više zalaze u sferu profesionalizma. Komercijalizacija sporta dovodi do transformacije amaterskog sportiste u sportistu profesionalca, do širenja ciljeva sporta van osnovnih vrijednosti u ekonomske, profitne ciljeve, i do pojave novih sportskih subjekata – posrednika u sportu (sportskih menadžera, agenata u sportu), čija djelatnost se mora pravno regulisati.

Kako smo već naglasili, komercijalizacija sporta dovodi i do transformacije amaterskog sportiste u profesionalnog sportistu, pa sama podjela sportiste na amaterskog i profesionalnog sportistu, kako je to definisao aktuelni Zakon, više ne stoji. Profesionalni sport nosi sa sobom materijalnu korist, nosi određene prihode stečene kroz obavljanje redovnih i sporednih djelatnosti, kroz izlaske na najveća svjetska tržišta, što dovodi do sve dubljeg zadiranja javnih vlasti u ovu sferu života i primjenu poreskopravne regulative na sportiste, sportske stručnjake i druga lica angažovana u sportskim organizacijama. Pored činjenice da utiče na status u društvu, kroz prihvatanje ideja o sportskom moralu i uticaju na poštovanju sopstvene ličnosti i ega, sport

utiče i na životni standard stanovnika koji se njime bave kao profesionalnim i jednim zanimanjem. Vrhunski sport u mnogim zemljama donosi pravo ekonomsko bogatstvo, pa se o sportu govori i kao o biznisu u kome se okreće ogromna količina novca, kroz valorizaciju sportskih događaja, priredbi, poslovnih aktivnosti, nagrada za postignute vrhunske rezultate. Zato se kroz nova zakonska rješenja pitanje statusa, prava i obaveza profesionalnih sportista moraju drugačije, na kvalitetniji način regulisati.

Sport je, kako smo više puta naglasili, u savremenom društvu postao visokoprofitabilna poslovna aktivnost, usljed čega su se otvorila mnoga pitanja koja zadiru u domen ustavnog prava. Javila se potreba za novim vrstama obligacionih i privrednih ugovora, za specifičnim regulisanjem krivične i odštetne odgovornosti i sl. Sporazum dvije strane u sportu obično podrazumijeva (zahtijeva) neku vrstu ugovora koji je definisan ugovornim pravom i koji podliježe istim principima formiranja ugovora kao i u svim drugim oblastima savremenog društva, koja su pravno regulisana. Ugovor predstavlja jednu od osnova pravnog sistema, i kao takav je zastupljen u svim aspektima i na svim nivoima sporta, od zapošljavanja putem ugovora (angažovanje igrača, trenera, menadžera, osoblja, itd), do sklapanja poslova (kupovina opreme, ugovaranje sponzorstava, prodaja TV prava za prenos sportskih manifestacija, itd).

Konkretna oblast ugovaranja odnosa sportista, trener - sportski klub, sponzor, zasnovana je na uopštenom Zakonu o obligacionim odnosima. Sadašnji okvir ugovaranja, definisan kroz Zakon o obligacionim odnosima nije dovoljan, niti precizan, pa često vuče u zloupotrebu pojedine ugovorne strane.

Ni Zakon o sportu Crne Gore, ne definiše ugovorne odnose između sportskih subjekata. Aktuelni Zakon o sportu samo deklarativno utvrđuje, odnosno propisuje, da se međusobni odnosi sportiste i kluba uređuju ugovorom – *„Prava, obaveze i odgovornosti sportiste uređuju se ugovorom između sportiste i sportske organizacije, u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i aktima sportske organizacije. Ugovor se zaključuje u pisanoj formi i registruje kod nadležnog nacionalnog sportskog saveza“*. Istu odredbu zakonodavac je propisao i kada ugovor sa klubom potpisuje profesionalni sportista.

Međutim, prisutna praksa, prevazišla je normativno regulisanje i danas je u primjeni veći broj ugovora u sportu, koji su najčešće proizvod normativnog regulisanja od strane nacionalnih sportskih saveza. Najčešći oblik ugovora koji danas zvanično susrećemo je tzv. Registracioni ugovor. Registracioni ugovori najčešće nastaju kao obaveza koju propisuju nacionalni sportski savezi svojim opštim aktima, Pravilnikom o registraciji takmičara. Po sadržini oni su odraz pravila koja nameću nacionalni savezi, i tipski su, ili generalno obavezujući za sve klubove, odnosno takmičare bez njihove mogućnosti da ih mijenjaju. Najčešće su to osnovni ili prvi ugovori koje potpisuje sportista sa klubom, a srijećemo ih i kod ugovora sa maloljetnicima.

Formalni su jer zahtijevaju, pored potpisa ugovornih stranaka, i ovjeru i registraciju kod registracionih organa nacionalnih sportkih saveza. Obavezno se sačinjavaju u pismenoj formi. Po svojoj sadržini veoma su šturi. Pored odredbi o subjektivitetu stranaka, njime se obavezno predviđa rok trajanja, odnosno važenja. U pogledu regulisanja međusobnih prava i obaveza, ovaj ugovor precizira samo uobičajena ponašanja i odnose, a za eventualna dodatna prava i obaveze upućuje stranke na sklapanje anexa ugovora, pa prava sadržina ugovora ostaje prikrivena.

Sportski ugovori maloljetnika, kao pozitivnopravni institut, predstavljaju, unutar okvira crnogorskog zakonodavstva i prakse, neistraženo i nekonzistentno pravno područje. Sportsko pravo, kao takvo, u crnogorskim prilikama je i dalje novina i samim tim područje s velikim potencijalom razvoja. Razmotrimo li definiciju sportskog prava u objektivnom smislu, odnosno da je to skup pravnih normi ili pravnih pravila kojima se uređuju pravni odnosi u sportu, jasno uviđamo kako su sportski ugovori maloljetnika važan dio spomenutih pravnih odnosa u sportu. Njima se uređuju pravni odnosi u sportu koji se tiču načelno najugroženije grupe ljudi u društvu - djece, odnosno maloljetnika. **Zbog toga, a i zbog činjenice da mladi sportisti postaju sve traženiji u svijetu sporta, institut sportskih ugovora maloljetnika trebalo bi da predstavlja primjer dobrog zakonodavnog uređenja i njegove pozitivne primjene u praksi.** Nažalost, nije tako. Izričito zakonsko uređenje zapravo i ne postoji, te se zbog toga praksa kreće u sivoj zoni kombinacije opštih zakonskih normi o sportu sa zakonski neujednačenim pravilnicima crnogorskih sportskih saveza. Navedeno ima za posljedicu nezadovoljavajući status maloljetnih sportista i u zakonodavstvu i u praksi, što iziskuje posebnu pažnju koju treba novim zakonom o sportu jasno definisati, na šta nas obavezuje i Konvencija o pravima djeteta.

Aktuelni Zakon o sportu u stavu 1 člana 23, predvidio je da na osnovu ostvarenog sportskog rezultata sportista može steći status vrhunskog sportiste ili odgovarajući status kategorisanog sportiste. Nadalje, članovima 24 – 26 i 28-29, zakonodavac je normirao uslove, prava i obaveze “vrhunskih sportista”, a uslove za sticanje statusa kategorisanih sportista prenio je u nadležnost Crnogorskom olimpijskom komitetu, koji je na osnovu ovog javnog ovlašćenja donio Pravilnik o kategorizaciji sportista (član 30 Zakona o sportu). Pravilnikom o kategorizaciji sportista, COK je na pravilan i objektivan način utvrdio postupak razvrstavanja sportista u kategorije, kriterijume kategorizacije sportista i način vođenja evidencije o kategorisanim sportistima. Primjena Kategorizacije sportista odnosi se na sve sportove čiji su nacionalni sportski savezi članovi COK-a, kako sportova koji su na programu Olimpijskih igara, tako i na sportove čije međunarodne sportske asocijacije priznaje MOK.

Bliže uslove i način sticanja statusa vrhunskog sportiste propisao je nadležni državni organ za poslove sporta Pravilnikom o bližim uslovima i načinu sticanja statusa vrhunski sportista (“Službeni list Crne Gore”, broj 31/15), dok je Vlada Crne Gore pitanje visine naknada i premija za vrhunske sportiste utvrdila Uredbom o kriterijumima za utvrđivanje visine naknada i premija za ostvarene sportske rezultate (“Službeni list Crne Gore”, broj 53/15), dok pitanja eventualnih

naknada (stipendija) za ostale kategorisane sportiste nijesu ni Zakonom, a ni podzakonskim aktima, regulisana. Ova materija je dosta opširna, nedorečena i "razbacana", te bi je trebalo urediti i precizirati novim zakonom o sportu.

Nažalost, Pravilnikom o kategorizaciji sportista nijesu utvrđena prava i obaveze sportista koja bi crpili po osnovu kategorizacije. Kako se u konkretnom slučaju radi o statusnim pravima kategorisanih sportista koja se utvrđuju i regulišu u upravnom postupku, a COK nije nadležan niti ovlašćen da vodi upravni postupak. Shodno članu 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03), po ovom zakonu dužni su da postupaju državni organi i organi lokalne samouprave kada, u upravnim stvarima, neposredno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obavezama ili pravnim interesima fizičkog lica, pravnog lica ili druge stranke, kao i kada obavljaju druge poslove utvrđene ovim zakonom. Zakonodavac je propustio da bliže reguliše pitanje statusa kategorisanih sportista, njihova prava na eventualne naknade i obaveze, način isplate i iz kojih sredstava bi se eventualno vršila isplata utvrđenih naknada, kako je to regulisano odredbom stava 2 člana 28 Zakona o sportu za vrhunske sportiste. Objektivno, primjena Pravilnika o kategorizaciji sportista, odnosno ostvarivanje prava kategorisanih sportista, mogla bi se realizovati tek adekvatnom pravnom regulativom kroz novi zakon o sportu.

Kada su u pitanju premije i nagrade za ostvarene sportske rezultate, novim zakonom trebalo bi zakonske odredbe uskladiti sa osnovnim ustavnim načelima jednakosti i ravnopravnosti. Zakonskim odredbama eliminisati diskriminaciju i nedosljednost, koja je prisutna u postojećim zakonskim i podzakonskim odredbama.

Na isti način regulisati i pitanje sportske invalidnine. Postojeće zakonsko rješenje, vremenskim ograničenjem prava na podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na sportsku invalidninu, je diskriminatorско, a samim tim i neustavno. Sport u savremenom društvu je vrlo dinamičan, i sportisti i ostali učesnici u sportskim događajima izloženi su brojnim rizicima. Kao moguće posljedice javljaju se povrede u trenažnom procesu, na takmičenjima, na putu i sl, a koje mogu biti pogubne po nastavak sportske karijere sportista.

Dosta pažnje pravnim licima, kao sportskim subjektima, dao je postojeći Zakon o sportu. Tako aktuelni zakon definiše da je sportska organizacija pravno lice koje je osnovano za obavljanje određene sportske djelatnosti. Zavisno od načina organizovanja i teritorijalnog obavljanja sportske djelatnosti, sportska organizacija može biti: sportski klub, sportsko-rekreativna organizacija, sportska organizacija lica sa invaliditetom, sportski savez i savez sportova. Sportskom organizacijom smatraju se i Crnogorski olimpijski i Paraolimpijski komitet.

Novim zakonom o sportu, moralo bi se pitanje sportskih organizacija, posebno u dijelu koji određuje vrstu sportskih organizacija, njihov status i nadležnosti, uskladiti sa realnim potrebama crnogorskog sporta i prisutnim oblicima sportskih organizacija, kao što su sportska društva, regionalni sportski savezi, savezi profesionalnog sporta i sl.

Jedno od najvažnijih pitanja koje se nameće je pitanje pravne regulative statusa Crnogorskog olimpijskog komiteta, pri čemu se mora voditi računa o autonomiji, koji ovaj krovni nacionalni sportski subjekt crpi iz Olimpijske povelje Međunarodnog olimpijskog komiteta i drugih međunarodnih konvencija, a koje su obavezujuće za nacionalno zakonodavstvo i u sukobu nadležnosti imaju primat u odnosu na domaće zakonodavstvo. Crnogorski olimpijski komitet, kao nacionalni olimpijski komitet, promovira osnovna načela i vrijednosti olimpizma u Crnoj Gori, podstiče, prati i unaprjeđuje sport u Crnoj Gori, učestvuje u utvrđivanju i ostvarivanju politike razvoja sporta u Crnoj Gori, predlaže i sprovodi programe od javnog interesa u sportu, učestvuje u izradi Nacionalnog programa, bira sportistu godine, na prijedlog nacionalnih sportskih saveza, usklađuje aktivnosti nacionalnih sportskih saveza na ostvarivanju ukupnog programa sporta, vodi brigu o ostvarivanju sportskih rezultata crnogorskih sportista i njihovom učestvovanju u nacionalnim sportskim ekipama na olimpijskim i mediteranskim igrama, kao i drugim značajnim multi-sportskim, međunarodnim takmičenjima i sportskim manifestacijama, uređuje način ostvarivanja prava i obaveza svojih članova i način upotrebe i zaštite simbola i obilježja Međunarodnog olimpijskog komiteta i COK-a, obrazuje Arbitražu za rješavanje sporova u sportu, usvaja i primjenjuje Svjetski kodeks protiv dopinga, podstiče povezivanje Crne Gore sa drugim državama, predstavlja crnogorski sport pred Međunarodnim olimpijskim komitetom i odgovarajućim međunarodnim sportskim organizacijama i asocijacijama, preduzima mjere protiv svih oblika diskriminacije i nasilja u sportu, obezbjeđuje poštovanje Olimpijske povelje u Crnoj Gori i obavlja i druge poslove koji su utvrđeni Zakonom o sportu i drugim propisima.

Ovako utvrđenim nadležnostima Crnogorskog olimpijskog komiteta isti mora biti tretiran kao ravnopravni partner državi i njenim organima sa potpunom autonomijom u svom radu, na šta obavezuju i odredbe Olimpijske povelje, a što je COK ugradio u svoja Temeljna načela.

„Olimpizam je životna filozofija kojom se slave i sjedinjuju u uravnoteženu cjelinu kvaliteta tijela, volje i uma. Spajajući sport s kulturom i obrazovanjem, olimpizam želi stvoriti način života koji se temelji na radosti koja proizlazi iz napora, obrazovnoj vrijednosti dobrog primjera i poštovanju univerzalnih temeljnih etičkih načela.

Cilj olimpizma je stavljanje sporta u službu skladnog razvoja čovjeka radi stvaranja mirnog društva koje nastoji očuvati ljudsko dostojanstvo. U tu svrhu, olimpijski pokret se uključuje, sam ili u saradnji sa drugim organizacijama i u okviru svojih mogućnosti, u akcije unapređenja mira.

Olimpijski pokret obuhvata organizacije, sportiste i druge osobe koje djeluju u skladu s Olimpijskom poveljom pod vrhovnom vlašću MOK-a. Priznanje MOK-a bitan je preduslov za pripadnost olimpijskom pokretu. Nezavisne priznate sportske organizacije moraju kontrolisati organizaciju i upravljanje sportom.

Nacionalni olimpijski komitet mora čuvati svoju autonomiju i oduprijeti se pritiscima svake vrste, od političkih, pravnih, vjerskih, ekonomskih i drugih pritisaka, koji su u suprotnosti sa Olimpijskom poveljom”.

Zakonska rješenja, koja su u primjeni, a odnose se na organizaciju, rad i nadležnosti COK-a, interesantno je uporediti sa sličnim rješenjima zemalja regiona. Naime, najveći broj zemalja iz okruženja povezuje zajedničko nasljeđe iz jugoslovenskog pravnog sistema, kojem smo do skoro pripadali. Kombinovano sa međunarodnim propisima, koji imaju tendenciju razvoja i unaprijeđenja sportskog prava, jedne od najmanje razvijenih grana prava, zemlje u okruženju razvile su, možemo reći, dva modela organizacije i nadležnosti nacionalnih olimpijskih komiteta.

Tako Republika Srbija, Zakonom o sportu, prepoznaje Olimpijski komitet Srbije, samo kao udruženje nacionalnih (granskih) sportskih saveza sa programa olimpijskih igara.

„(...) OKS je sportska organizacija u koju se udružuju svi sportski savezi olimpijskih sportova Republike Srbije radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa utvrđenih Statutom, utvrđuje se da su članovi OKS oni sportski savezi olimpijskih sportova koji su registrovani u skladu sa Zakonom o sportu Republike Srbije i koji su učlanjeni u međunarodne sportske federacije koje su nadležne za sportove koji su obuhvaćeni programom Olimpijskih igara. Za svaki sport koji je, kroz nadležnu međunarodnu federaciju, uključen u program Olimpijskih igara, kao svog člana OKS će priznati onaj nacionalni savez koji je punopravan član odgovarajuće međunarodne sportske federacije”.

Pored Olimpijskog komiteta Srbije, Zakon o sportu Republike Srbije, prepoznaje i daje mogućnost osnivanja i organizovanja i Sportskog saveza Srbije. Sportski savez Srbije, po zakonu i Statutu je nevladin, nepolitičan i neprofitabilan nacionalni teritorijalni sportski savez za Republiku Srbiju. U Sportski savez Srbije udružuju se nacionalni granski sportski savezi, nacionalna sportska udruženja, kao i pokrajinski, gradski i opštinski teritorijalni sportski savezi, kao i druge organizacije iz oblasti sporta.

Drugi model organizovanja, tzv. „krovne sportske organizacije“, imaju Hrvatska i Slovenija. Obje države, svojim zakonima, uredile su mogućnost organizovanja jedinstvene krovne sportske organizacije koje će okupljati sve nacionalne i teritorijalne sportske organizacije, bez obzira na zastupljenost na programima olimpijskih igara.

Zbog samog načina i teritorijalne rasprostranjenosti – veličine, interesantniji nam je model koji je Slovenija primjenila u organizovanju i funkcionisanju „krovnog nacionalnog sportskog saveza“, pa ćemo istoj dati malo više prostora, posebno i iz razloga što bi sličan model bio primjenljiv i u Crnoj Gori.

OK Slovenije - Udruženje sportskih federacija (OKS-ASF), je organizovan na osnovu shvatanja da je sport važan element kvaliteta života u svim njegovim oblicima i okruženjima, i kao takav je prilagođen svim starosnim granicama života. OKS-ASF je krovna sportska organizacija u

Republici Sloveniji, koja povezuje i usaglašava interese u oblasti ukupnog društva, a posebno sporta u ostvarivanju vrijednosti olimpizma, u partnerstvu sa državom i ekonomijom usmjerava i stvara optimalne uslove za razvoj slovenačkog sporta i sveobuhvatan razvoj sportista i stvaranja profesionalnih organizacionih uslova za rast i razvoj slovenačkog sporta, na nacionalnom i lokalnom nivou, u saradnji sa srodnim sportskim organizacijama, stara se da obezbijedi skladan razvoj i rast sportskih NVO. To pretpostavlja skladan razvoj svih vidova sporta, poboljšanje uslova za rad sportskih organizacija, kako bi se omogućio što konkurentniji nastup slovenačkih sportista na međunarodnim takmičenjima.

Uz stručni rad i poslovne rezultate, OKS-ASF je uspio da postane ključni faktor u kreiranju i razvoju sporta u Sloveniji i tako postao primjer uspješnog nacionalnog olimpijskog komiteta u svijetu.

Osnovna misija OKS-ASF će se odvijati, uzimajući u obzir tradiciju slovenačkog sporta i olimpizma, u skladu sa sljedećim vrijednostima:

Fer plej

“Fer plej” u sportu je od izuzetne važnosti. “Fer plej” se shvata kao poštenje, poštovanje pravila, tolerancije i jednakosti. “Fer plej” se odnosi na sportiste, trenere, sportske radnike, kao i sportske organizacije. Ona podrazumijeva postojanje nulte tolerancije u odnosu na upotrebu zabranjenih supstanci i resursa.

Izuzetnost

Uzimajući u obzir vrijednosti do perfektnosti, OKS-ASF nastoji da radi na najvišem mogućem nivou u svim oblastima. Dakle, u biznisu kao i u daljem razvoju svih segmenata sporta. OKS-ASF će se zalagati za nastavak razvoja ljudskih resursa, nabavku i prenos znanja, profesionalnog izvršavanja zadataka, dinamike i reagovanja na pritužbe i sugestije.

Solidarnost

OKS-ASF je krovna sportska organizacija u Sloveniji, koja ima svoje zadatke i misije a sprovodi ih u partnerstvu i saradnji sa svim akterima slovenačkog sporta, naročito sa svojim članovima i u partnerstvu sa organizacijama van Slovenije. Mora da promoviše saradnju i društvenu odgovornost na svim nivoima.

Zdrav životni stil

Zdrav i kvalitetetan način korišćenja slobodnog vremena u smislu sporta podrazumijeva bavljenje sportskim aktivnostima, redovnim vježbanjem i učešćem u sportskim događajima. Zdrav način života pojedinaca i društva od vitalnog je značaja i povećava, sposobnost za rad,

smanjenje rizika po zdravlje i vrijednost koja je važna za najširi spektar stanovništva. On pruža sveobuhvatan lični razvoj, a samim tim bolji kvalitet života.

Tradicija

Sport i olimpizam imaju bogatu tradiciju. Razvoj sporta je dugotrajan proces, jer teži da ostvari rezultate neophodne da bi odgovarajuće organizacije i osoblje, imali prave uslove za rad i brinuli o harmoničnom razvoju sportista. Sport i olimpizam stoga ne mogu biti predmet interesa pojedinaca ili manjina i političkih odluka i promjene koja ne teži napretku i razvoju.

Održivi razvoj i zaštita životne sredine

Dio održivog razvoja odnosi se na osnovnu misiju olimpizma i Olimpijske povelje, i OKS-ASF takođe radi u cilju dugoročne promocije olimpizma, njegovih vrijednosti i historije sporta, koja je radikalno doprinijela razvoju sporta, obrazovanja, kulture i mnogih drugih oblasti. Pored toga, OKS-ASF, uzimajući u obzir aspekte održivog razvoja i zaštiti životne sredine, ulaže napor za razvoj društva, lokalnih zajednica i slovenačkih proizvoda.

Volontiranje

Rad sportskih organizacija u Sloveniji je zasnovan na volonterskom radu. Volontiranje predstavlja vrijednost koja omogućava rad OKS-ASF, uključivanje predstavnika sportskih organizacija u Skupštinu, Izvršni odbor i druge odbore i komisije. Pored visoko razvijene poslovne organizacije rada i kvalifikovanih zaposlenih radnika, volontiranje je kamen temeljac dugoročnog razvoja i napretka slovenačkog sporta.

Cilj Slovenačkog olimpijskog komiteta - Udruženja sportskih federacija (OKS-ASF), kao slovenačke krovne sportske organizacije sa punom autonomijom u svom radu, jeste da, u saradnji sa svojim članicama, nacionalnim sportskim savezima i sportskim savezima opština i klubova i društava, obezbjeđuje optimalne uslove za rad i razvoj slovenačkog sporta u svim njegovim oblicima.

U skladu sa pravilima MOK-a, članovi OKS-ASF su:

- Nacionalne federacije, članice međunarodnih sportskih federacija sportova uključenih u program Olimpijskih igara,
- Nacionalne federacije članice međunarodnih federacija sportova koje priznaje MOK,
- Nacionalne federacije članice u međunarodnim sportskim savezima, koji su članovi Sport Akorda,
- Opštinski sportski savezi,

- sportski savezi i udruženja.

Članstvo u OKS je dobrovoljno uz poštovanje pravila i akata OKS-a i pravila MOK-a. Uslovi koji moraju biti ispunjeni od strane sportske federacije kada želi da postane član OKS-a su definisani u pravilima i propisima o članstvu OKS – ASF.

Novim zakonom o sportu bi trebalo obuhvatiti i precizirati rad sportske arbitraže, koja u aktuelnom Zakonu istina postoji, ali bez ikakvih mogućnosti da bude arbitar u bilo kom sporu. Ona mora imati svoje posebno i značajno mjesto u crnogorskom sportu.

Arbitraža je način rješavanja sporova koji predstavlja alternativu suđenju, a ponekad se i naziva „privatnim suđenjem“. Njena je priroda konsenzualna, odnosno voljna. Zakonskim rješenjem treba predvidjeti formiranje institucije, po ugledu na Arbitražni sud u Lozani, sa ambicijom da se svi sportovi u sportu rješavaju u sportskim asocijacijama.

Novim zakonom o sportu moralo bi se preciznije regulisati pitanje organizacija za obavljanje sportskih djelatnosti, i istim zakonskim rješenjima konačno napravila razlika između sportskih klubova i tzv. sportskih škola. Postojeće zakonsko rješenje nije napravilo bitnu razliku između ovih sportskih subjekata, pa smo svi svjedoci “poplave” osnivanja velikog broja sportskih klubova.

IV ŠKOLSKI SPORT

U koncipiranju prijedloga rješenja treba koristiti uporedna rješenja postojećeg zakona o sportu sa uporednim rješenjima zemalja u okruženju, za koje nas vezuje zajedničko nasljeđe iz jugoslovenskog pravnog sistema.

Međunarodna federacija školskog sporta (ISF) definiše školski sport kao „*bilo koju sportsku aktivnost koja se odvija u školama bilo koje vrste i koju odobravaju školske vlasti*“. ISF smatra da je glavni cilj školskog sporta fizički, intelektualni, moralni, socijalni i kulturni razvoj svih učenika.

Školski sport predstavlja nezaobilaznu kariku u promociji aktivnog načina života, razvoju sporta i vrhunskog sportskog rezultata.

Prema Zakonu o sportu Srbije, organizovano vannastavno bavljenje sportskim aktivnostima učenika i studenata sprovodi se kroz školske, odnosno studentske sportske organizacije (sekcije, školska sportska društva, studentska sportska društva, studentske sportske klubove), koje organizuju škole i visokoškolske ustanove. Škole, visokoškolske ustanove, sami nastavnici, učenici i studenti mogu osnivati odgovarajuća školska, odnosno studentska sportska

udruženja i klubove. Ovako organizovana školska i studentska sportska udruženja i klubovi ne mogu naplaćivati novčane naknade za bavljenje sportskim aktivnostima.

Školska, odnosno studentska sportska društva, klubovi i sekcije mogu osnivati, odnosno biti članovi nadležnih sportskih saveza za školski, odnosno studentski sport.

Vrhunski i perspektivni sportisti imaju pravo na posebne uslove pri upisu na studije na visokoškolskim ustanovama i posebne uslove studiranja (organizovanje ispita i teorijske i praktične nastave preko konsultativnog i mentorskog rada u terminima koji su prilagođeni potrebama vrhunskih sportista), u skladu sa opštim aktima visokoškolske ustanove.

Zakon o športu Hrvatske u poglavlju Studentske športske udruge i Hrvatski sveučilišni športski savez, na vrlo liberalan način predvidio je da „radi obavljanja sportske djelatnosti u skladu sa Zakonom na visokoškolskim ustanovama osnivaju se studentske športske organizacije”. Studentske sportske organizacije koje djeluju pri jednom univerzitetu mogu se udruživati u univerzitetski sportski savez tog univerziteta. Studentski sportski savezi univerziteta s područja Republike Hrvatske i studentske sportske organizacije, radi usklađivanja aktivnosti svojih članica, organizacije takmičenja i brige o statusu studenata sportista udružuju se u Hrvatski univerzitetski sportski savez.

Programi studentskih sportskih saveza finansiraju se iz sredstava državnog budžeta.

Studentski sport, pored školskog sporta, Zakonom o sportu prepoznat je kao sportska djelatnost od posebnog interesa. Podsticanjem i podrškom rada Studentskog sportskog saveza Crne Gore, preko koga se vodi ukupna politika razvoja studentskog sporta, u zadnjih nekoliko godina napravljeni su kvalitetni iskoraci u ovom segmentu sporta i isti je profilisan kao siguran i pouzdan partner državi. Na najvećem broju univerzitetskih jedinica – fakulteta, sa sva tri crnogorska univerziteta, formirana su sportska društva, koja kroz sistem takmičenja studentskog sporta, sa preko 3.000 studenata učestvuju u takmičenja u više sportova. Pored toga crnogorski studenti su uključeni u sistem takmičenja koje organizuju svjetska i evropska studentska sportska asocijacija (FISU i EUSA).

V SPORTSKE PRIREDBE

Dosadašnjom organizacijom više značajnijih, međunarodnih sportskih takmičenja Crna Gora se afirmisala u međunarodnoj sportskoj javnosti kao dobar organizator i domaćin. Brojni sportisti, sportski stručnjaci i gosti koji su uzimali učešće na ovim takmičenjima iz Crne Gore, doprinjeli su da se Crna Gora afirmiše i kao značajna turistička destinacija, što je imalo efekta i na prihode u budžetu Crne Gore.

Novim zakonskim rješenjima trebalo bi afirmirati i podržati nacionalne sportske saveze da, uz potrebnu podršku države, još više organizuju zvanična međunarodna takmičenja. Organizacija međunarodnih zvaničnih takmičenja, pored popularizacije konkretnog sporta i afirmacije Crne Gore kao turističke destinacije i samih ekonomskih benefita za organizatora i posredno za državu, doprinosi poboljšanju i tehničkom unaprijeđenju i osavremenjavanju sportske infrastrukture, administrativnom osnažavanju kadrova za sprovođenje globalnih sportskih manifestacija, jačanju međuinstitucionalne saradnje, promovisanju volontarizma bez kojeg se ni jedna veća sportska manifestacija ne može organizovati.

VI SPORTSKI OBJEKTI

Novim zakonom je neophodno precizno urediti načine i mogućnosti izgradnje, korišćenja, održavanja i upravljanja sportskim objektima.

VII ZDRAVSTVENA ZAŠTITA SPORTISTA

Ovim poglavljem, veoma bitnim za sportiste, odgovarajuće odredbe Pravilnika o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda sportista, koje je donijelo Ministarstvo zdravlja krajem prošle godine, treba pretočiti u zakonske odredbe čime bi se pojačala obaveznost za sve sportske organizacije i na taj način preventivno djelovalo na eventualne negativne posljedice po same sportiste.

Crna Gora je već odavno prepoznata i kao sportska nacija. Veliki je broj vrhunskih sportista koji na međunarodnoj sceni ostvaruju vrhunske sportske rezultate i na najbolji način prezentuju i promovišu Crnu Goru. I pored činjenice da se sportom u Crnoj Gori bavi veliki broj mladih, još od najranijih životnih dobi, u različitim sportovima i sportskim disciplinama, što iziskuje i dodatne fizičke napore, još uvijek nemamo adekvatnu zdravstvenu ustanovu koja bi bila osposobljena za potpuni sistematski pregled sportista. Zbog toga predlažemo da se kroz novi zakon o sportu razmotri mogućnost da se formira Zavod za medicinu rada i medicinu sporta (ideja koja je u opticaju posljednjih godina), i kao posebna organizaciona jedinica, formira i Dijagnostički centar sporta.

Takođe ništa manje značajno je, kroz novi zakon, uvesti imperativnu normu kojom bi se svi državni reprezentativci obavezno, jednom godišnje, podvrgavali anti doping kontroli, na šta nas obavezuju Međunarodna konvencija protiv dopinga u sportu i WADA pravila (Svjetska antidoping agencija), pri čemu bi trebalo na adekvatan način regulisati pitanje rada i funkcionisanja Komisije za anti doping.

IX FINANSIRANJE SPORTA

Visina sredstava za sufinansiranje sportskih programa na nivou države, a posebno na nivou lokalne samouprave, nije dovoljna. Naime, u postojećem socijalnom statusu građana i uz skromno tržište, neprimjereno je očekivati značajniji prihod od članarine, ulaznica ili donacija i sponzorstava. Uz to, ulaganje u sport nije stimulirano na odgovarajući način, posebno kroz poreske i carinske olakšice. Dakle, u postojećem socijalnom statusu građana ne može sport biti finansijski podržan, ali neophodno je uspostaviti povoljniji zakonski finansijski sistem za sport kao djelatnost od javnog interesa, a samim tim i mnogo kvalitetniju kontrolu finansija u sportu.

Prilikom donošenja novog zakona, potrebno je prethodno procijeniti i sagledati vrijednost sredstva koje privredna društva godišnje izdvajaju za sport u Crnoj Gori, a zatim predložiti nova zakonska rješenja čija svrha bi bila podsticanje i stimulisanje sponzorstva i donatorstva u Crnoj Gori, uz preciziranje kriterijuma na osnovu kojih se dodjeljuju sponzorstva i donacije sportistima i sportskim organizacijama iz sredstava javnih preduzeća čiji je osnivač, odnosno većinski vlasnik, država ili jedinica lokalne samouprave.

Bez uvođenja poreskih i carinskih olakšica, a zbog sve slabije ekonomske snage privrednih društava, nema ni značajnijeg uključivanja potencijalnih sponzora i donatora u sistem finansiranja sporta.